

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: Теоретичні основи та діюча практика обліку, контролю та аналізу
виробництва та реалізації готової продукції
(на прикладі ФГ «Валентина-Т»)
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ, група 41
Олійник Наталія Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Волкова Ніна Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Господарська діяльність підприємств аграрної сфери нерозривно пов'язана з виробництвом та реалізацією сільськогосподарської продукції. Така діяльність передбачає використання значних ресурсів: землі, основних засобів, запасів, коштів. Тому облік операцій, пов'язаних з формуванням собівартості готової продукції, її реалізацією, повинен бути впорядкований таким чином, щоб забезпечити своєчасне документування, повне і достовірне відображення у системі обліку та звітності. А правильно організована робота з аналізу та контролю за виробництвом та реалізацією готової продукції зумовлюватиме підвищення ефективності роботи сільськогосподарських підприємств. Тому питання удосконалення обліку, аналізу та внутрішнього контролю операцій з виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції є актуальними, що і визначило тему дослідження.

Мета дослідження полягає у пошуку напрямів покращання обліку, аналізу і контролю операцій з виробництва та реалізації готової продукції на вітчизняних підприємствах аграрної галузі.

Завдання дослідження:

- розкрити сутність готової продукції сільськогосподарського виробництва та вимоги до її визначення і класифікації;
- дослідити оцінку готової продукції в системі бухгалтерського обліку;
- розкрити документальне оформлення операцій з виробництва та реалізації готової продукції;
- навести загальну економічну характеристику ФГ «Валентина-Т»;
- розглянути облікові аспекти калькулювання собівартості продукції у процесі сільськогосподарського виробництва;
- вивчити особливості проведення інвентаризації готової продукції у фермерському господарстві
- дослідити методичні аспекти аналізу рентабельності готової продукції в системі управління підприємства;
- розкрити проблемні питання внутрішнього контролю обліку готової продукції та запропонувати шляхи їх вирішення на сільськогосподарських підприємствах.

Об'єкт дослідження є процес обліку, аналізу та контролю готової продукції на ФГ «Валентина-Т».

Предметом дослідження є сучасна система обліку, аналізу та контролю виробництва готової продукції, її реалізації на сільськогосподарських підприємствах.

Методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція - при вивченні теоретичних основ обліку та контролю операцій з виробництва і реалізації готової продукції; при аналізі фінансових показників - зіставлення, порівняння, статистичне групування; при розгляді методичних засад та розробці пропозицій щодо поліпшення обліку, аналізу і контролю – системний, нормативний та абстрактно-логічний методи.

Інформаційна база дослідження: законодавчі та інші нормативно-правові акти, наукові статті, монографії вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій, дані засобів масової інформації та мережі Internet за темою дослідження, а також первинна документація, облікові реєстри, внутрішня та зовнішня звітність досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (31 найменування) та 9-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 68 сторінок. Основний зміст викладено на 63 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 8 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи обліку готової продукції в аграрному секторі економіки»* досліджено теоретичні основи обліку виробництва і реалізації готової продукції через розкриття сутності готової продукції сільськогосподарського виробництва, її визначення, класифікації, оцінки у системі бухгалтерського обліку та звітності. Розглядається документальне оформлення операцій, пов'язаних з виробництвом та реалізацією готової продукції.

У другому розділі *«Облік виробництва та реалізації готової продукції на ФГ «Валентина-Т»»* наводиться загальна економічна характеристика ФГ «Валентина-Т», розкриваються облікові аспекти калькулювання собівартості продукції у процесі сільськогосподарського виробництва та окреслюються особливості проведення інвентаризації готової продукції у фермерському господарстві.

У третьому розділі *«Методичні аспекти аналізу і контролю готової продукції: напрями удосконалення»* розкриваються методичні засади аналізу рентабельності готової продукції в системі управління підприємства. Розглядаються проблемні питання внутрішнього контролю обліку готової продукції на сільськогосподарських підприємствах та пропонуються шляхи їх вирішення.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження свідчать про досягнення поставленої мети і дають змогу зробити такі висновки:

1. В роботі з метою розкриття теоретичних засад обліку готової продукції розкрита сутність готової продукції сільськогосподарського виробництва та нормативні вимоги до її визначення. З'ясовано, що на сьогодні єдиного підходу до тлумачення терміну «готова продукція» у наукових колах не існує, як і не існує чіткого визначення в законодавчих та інших нормативно-правових актах. На підставі системного підходу розглянуто різновиди готової продукції, зокрема сільськогосподарської продукції за певними ознаками класифікації.

2. При дослідженні оцінки готової продукції в системі бухгалтерського обліку розглянуто формування собівартості готової продукції під час виробництва та реалізації готової продукції. На умовному прикладі наведено алгоритм

визначення різної собівартості готової продукції та облік її випуску. Доведено, що первісна вартість готової продукції формується у відповідності до вимог НП(С)БО 16 «Витрати». Окремо досліджено порядок визначення справедливої вартості готової продукції, зокрема її різновиду - сільськогосподарської продукції, та зазначено, що її необхідно оцінювати із урахуванням критеріїв якості.

3. При розкритті документального оформлення операцій з виробництва та реалізації готової продукції на підставі огляду нормативної бази щодо документування таких операцій наведена загальна схема їх документування в аграрних підприємствах. Відмічено, що для обліку сільськогосподарської продукції використовуються єдині форми первинних документів та спеціальних облікових реєстрів, затвердженні Міністерством аграрної політики у відповідності до вимог НП(С)БО 9 та НП(С)БО 30. Окреслено особливості формування синтетичного та аналітичного обліку операцій, пов'язаних з виготовленням та реалізацією сільськогосподарської продукції.

4. Ознайомлення з господарською діяльністю ФГ «Валентина-Т» дало змогу навести його загальну економічну характеристику та зазначити, що фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках у відповідності до вимог Закону України «Про фермерське господарство». Загальний аналіз статей фінансової звітності господарства показав, що на кінець звітного періоду ФГ «Валентина-Т» має достатньо стабільний фінансовий стан та загалом спостерігаються позитивні тенденції економічного розвитку.

5. На підставі розгляду облікових аспектів калькулювання собівартості продукції у процесі сільськогосподарського виробництва наведена загальна схема процесу калькулювання та більш детально досліджено калькулювання собівартості саме продукції рослинництва на ФГ «Валентина-Т». Доведено, що розрахунок собівартості продукції (робіт, послуг) має здійснюватися у відповідній послідовності, за якою в роботі розрахована собівартість продукції зернових культур, виходячи з умовних даних. Відмічено, що результати калькулювання відображаються у первинних документах, облікових реєстрах ФГ «Валентина-Т», інформація з яких потім переноситься у різні види економічної звітності.

6. За результатами вивчення особливості проведення інвентаризації готової продукції у фермерському господарстві розкрито мета, основні завдання інвентаризації готової продукції, етапи її проведення. Особлива увага була звернута на методичні аспекти проведення інвентаризації зерна, робочі документи, які обов'язково використовуються в інвентаризаційному процесі. На підставі огляду діючої практики інвентаризаційної роботи на сільськогосподарських підприємствах окреслено типові недоліки і зауваження, та зазначено, що саме проведення інвентаризації у відповідності до законодавчих вимог дозволяє вчасно і ефективно вирішити багато проблем в діяльності фермерського господарства і забезпечити одержання повної, достовірної та неупередженої інформації про його майно.

7. При розкритті методичних аспектів аналізу рентабельності готової продукції визначено мета, завдання, послідовність аналізу рентабельності

продукції. За допомогою показників фінансової звітності проаналізовано динаміку виробництва і реалізації продукції на ФГ «Валентина-Т», вплив чинників на обсяг реалізованої продукції. Через те, що собівартість є вирішальним фактором впливу на показники прибутку та рентабельності підприємства, проаналізована собівартість готової продукції за елементами витрат. З метою виявлення факторів зростання матеріальних витрат проаналізовано показники матеріаломісткості та матеріаловіддачі.

За результатами аналізу показників рентабельності готової продукції з'ясовано, що підвищення рентабельності можливе у різних видах діяльності господарства, зокрема, у операційній, фінансовій, інвестиційній сферах. Це дозволить збільшити рентабельність готової продукції та її продажу. Також для підвищення рентабельності продукції у ФГ «Валентина - Т» запропоновано такі заходи, як: збільшення обсягів реалізації сільськогосподарської продукції; оптимізація витрат, що формують собівартість готової продукції; зменшення витрат за рахунок зниження цін запасів від постачальників шляхом диверсифікації ринків закупівлі.

8. При дослідженні методичних засад внутрішнього контролю обліку готової продукції розкриті мета, завдання, інформаційні джерела, етапи проведення внутрішнього контролю. Унаочнений взаємозв'язок системи обліку і контролю готової продукції у процесі сільськогосподарського виробництва та реалізації. Особлива увага приділена методичним аспектам перевірки якості сільськогосподарської продукції на фермерському господарстві. З цього приводу доведено, що вдосконалення контролю якості продукції повинно бути забезпечене шляхом автоматизації облікових робіт, застосування спеціально розроблених робочі документи, які найбільш повно відображають особливості аграрної галузі.

Дослідження проблемних питань при здійсненні внутрішнього контролю обліку готової продукції дало змогу узагальнити типові помилки та запропонувати їх вирішення шляхом створення відповідної структури внутрішнього контролю на сільськогосподарських підприємствах.